

Derpaa fattes §§ 8—17 under Behandling.

Casse: De Bemærkninger, jeg skal tillade mig at fremsætte, ere rettede imod den 14de Paragraph i Lovforslaget; forsaavidt den indeholder Bestemmelse om, at Kjøbesummen for en Gaard, som efter Fæsterens Forlangende overdrages til Selveiendom, skal være den Sum, hvortil Gaarden taxeres, efter Fra drag af en Trediedeel. Det er mig aldeles klart, at det i sig selv er uforvarsligt, jeg tør vel sige uretfærdigt, naar man, idet man bestemmer, at en Jordegodsseier skal overdrage sin Fæstegaard til den Fæster, der vil have den overdraget til Eiendom, fastsætter, at han, hvem man erkjender berettiget til fuldstændig Erstatning, ikke i Erstatning skal tillægges Gaardens fulde Værdi i Handel og Bandel med Hensyn til den mildere Fæstevang, som den er underkastet efter Placaten af 7de Juni 1806, men at der skal afdrages for Formindstelse i Eiendomsretten, paa Grund af de Baand, der ere lagte paa dens Udøvelse, en Trediedeel, altsaa, med andre Ord, uagtet Jordegodsseieren efter den bestaaende Lovgivning, saasnart en Gaard bliver fæstledig, er berettiget til at sælge den, siger, at han ikke skal være berettiget til, naar han ifølge Evang skal overdrage den, at faae det samme for den, som han i Medfør af den bestaaende Lovgivning kunde forskaffe sig i Tilfælde af Fæstledighed. Som Medlem af et i en tidligere Session nedsat Udvalg fremsatte jeg i Forening med en anden daværende Rigsdagsmand denne Anskuelse i en Betænkning, der blev afgiven til Thinget, men, som paa Grund af den indtrufne Oplosning af Folkethinget ikke kom under nærmere Forhandling, og jeg kan ikke Andet end fastholde den Paastand, at man handler uforvarsligt, naar man vil fradrage Godseieren i Tilfælde som det omhandlede endeel af den Burderings sum, der er bleven sat paa Gaarden. Jeg skal imidlertid ikke forbyde mig i nogen Motivering af denne Paastand, da den allerede tidligere har været Gjenstand for Discussion her i Salen, og jeg skal saameget mindre gjøre det, som det jo vistnok kun er med meget ringe

Udsigt til, at den skulde finde Anklang hos nogen stor Deel af Forsamlingens Medlemmer, at jeg udtaler den Anskuelse; men, saameget troer jeg dog at burde sige, at man, efter min Overbeviisning, er paa en Afsvet, naar man betragter de Indskrænkninger, som Lovgivningen har lagt paa Udøvelsen af Eiendomsretten over Fæstegodset, som om disse Indskrænkninger paa nogen Maade havde indvirket paa selve Eiendomsrettens Væsen. De Indskrænkninger, som Staten igiennem Lovgivningen lægger paa Udøvelsen af Eiendomsretten, have slet ikke Noget at gjøre med dens Væsen, de begrænde dens Udøvelse, men lade den selv være aldeles uberrørt. Jeg troer, at man med samme Føie kunde erklære, at, naar en Mand havde kjøbt en Skov, skulde han i de første ti Aar ikke kunne betragtes som fuldstændig Eier af den, fordi han efter den bestaaende Lovgivning ikke i disse 10 Aar kan disponere over den, som han finder for godt, navnlig ikke kan hugge til Salg, men kun til sit eget og Godsets Fornødenhed, og det vil dog Ingen falde paa, og i Principet er det irrelevant, om Indskrænkningen med Hensyn til Eiendomsretten er større eller mindre. Man maa i det Hele taget nødvendig løsrive sig fra enhver sund Forestilling om, hvad det vil sige, at Staten lægger Baand paa Udøvelsen af Eiendomsretten, naar man vil komme til det Resultat, at en Eier ikke skulde være berettiget til, hvor der fandt en tvungen Afstaaelse Sted, at faae fuldkommen Fyldstgjørelse for det, han saaledes maa afstaae. Der er dog i sig selv Intet naturligere, end at den, der efter Lovgivningen er berettiget til at sælge sin fæstledige Eiendom og tage for den, hvad han kan faae, ogsaa maa være berettiget til at erholde det Samme, naar han nødes til at afhænde den, og det forekommer mig, at det er blottet for al Betydning, naar man, hvad man jo har gjort, har vist hen til Muligheden af, at Staten kunde lægge yderligere Indskrænkninger paa Benyttelsen af Eiendomsretten over Fæstegodset; det vil dog være de Indskrænkninger, som til en given Tid allerede existere, der maae afgive Maalestokken for Omfanget af Besøielsen til Eiendomsrettens Udøvelse og det Præy, som Vedkommende har paa fuld Erstat-